غول دریای سرخ در آسمان ایران

عظیم‌ترین توده بارشی از دریای سرخ به ایران می‌رسد و با سیراب کردن ۲۰استان کشور نوار جنوبی ایران را سیلابی می‌کند

۱۰

پاسخ وزارت ارتباطات به «اینترنت لاک‌پشتی»

وزارت ارتباطات در جوابیه‌ای به گزارش همشهری، وضعیت اینترنت را بهتر از سال گذشته عنوان کرده است

۱۲

چهارشنبه ۷ دی ۱۴۰۱ ■ ۴ جمادی‌الثانی ۱۴۴۴ ■ سال سی‌ویکم ■ شماره ۸۶۷۵

همشهری جامعه

عکس: همشهری/ستا عادل

نیاز فوری به ۸۰۰۰ تخت توانبخشی

ظرفیت تخت‌های بیمارستانی توانبخشی فعال در کشور دور از استانداردهای جهانی است

گزارش

فاطمه عسگری‌نیا
روزنامه‌نگار

بعد از کرونا تمام دنیا با یک موضوع جدید مواجه شد؛ آن هم نیاز یک‌سوم بیماران مبتلا به کرونای بستری‌شده در بیمارستان و بخش ICU بعد از ترخیص به کار توانبخشی؛ بیمارانی که دچار انواع آسیب‌های نرو پاتی و درگیری‌های عصبی عضلانی می‌شدند و نمی‌توانستند زندگی مستقل خود را بعد از ۳هفته بستری شدن در بیمارستان بدون کاردرمانی شروع کنند. البته قبل از کرونا هم آمار بالای حوادث رانندگی و مصدومان ناشی از آن در کنار مصدومان ناشی از حوادث و بلایای طبیعی اعم از سیل و زلزله و... توجه به تقویت بخش‌های توانبخشی و افزایش تخت‌های بیمارستانی توانبخشی را ضروری می‌کرد. تخت‌هایی که باید مطابق استانداردهای جهانی تعدادشان در کشور ما ۸هزار مورد باشد، ولی متأسفانه هم‌اکنون تعدادشان ۸۵تخت است و این شرایط سختی را پیش‌روی بیماران نیازمند به خدمات توانبخشی قرار داده است. این در حالی است که در کشور همسایه‌ای چون ترکیه، ما شاهد فعالیت ۴هزار تخت توانبخشی هستیم. افزایش تخت‌های توانبخشی وعده‌ای است که در دولت‌های مختلف داده می‌شود، اما در نهایت به سرانجام نمی‌رسد. براساس آمار روزانه ۱۰۰بیمار در کشور دچار سکته مغزی می‌شوند؛ گرچه ۲۵درصد از این تعداد ممکن است فوت کنند و از حدود ۷۵درصد باقیمانده تعدادی بهبود می‌یابند. حداقل نصف این تعداد به اقدامات توانبخشی نیاز دارند. این جدا از مصدومان نیازمند خدمات توانبخشی در حوادث است.

طبق پیش‌بینی‌های سازمان جهانی بهداشت، ۱۵درصد از جمعیت هر کشور را افراد دارای ناتوانی خفیف، متوسط و شدید تشکیل می‌دهند. در ایران با توجه به برآوردهای صورت گرفته تقریبا بیش از ۸میلیون نفر دارای ناتوانی هستند که بخش عمده‌ای از این افراد نیازمند خدمات توانبخشی‌اند؛ این در حالی است که نظام سلامت در حوزه توانبخشی پزشکی کشور با چالش‌های بسیار جدی مواجه است که از جمله آنها می‌توان به شفاف نبودن نقش سازمان‌های ارائه‌دهنده خدمات، موازی‌کاری و ارائه خدمات ناهماهنگ توسط نهادها و سازمان‌های مرتبط با توانبخشی پزشکی در بخش دولتی و غیردولتی، وجود حلقه‌های مفقوده و معیوب در شبکه ارائه خدمات توانبخشی پزشکی و کمبود بخش‌ها و زیرساخت‌های توانبخشی در سطوح بیمارستانی، سرپایی، اقامتی و جامعه‌محور در کشور، کمبود استانداردها و بسته‌های خدمات کارآمد و بومی شده در حوزه توانبخشی پزشکی، ارائه خدمات پرهزینه به‌ویژه در بیماران با مشکلات پیچیده و عدم‌پوشش بیمه مناسب و پرداخت هزینه‌های کمرشکن از جیب افراد نیازمند به خدمات توانبخشی پزشکی و خانواده‌های آنها اشاره کرد.

خدمات توانبخشی یکی از اصلی‌ترین ارکان حوزه سلامت

دکتر علیرضا حسینی، فوق تخصص جراحی دست و اعصاب و سلامت اجتماعی هم آبان‌ماه امسال در اجلاس روسای دانشگاه‌ها و دانشکده‌های علوم پزشکی کشور در حالی که از فعالیت ۱۳۶مرکز جامعه توانبخشی در کشور خبر می‌داد، یادآور شد: متأسفانه به‌علت کمبود پوشش بیمه‌ای، نبود نظام ارجاع و منطقی نبودن تعرفه‌ها این مراکز توسعه پیدا نکرده‌اند. او دلیل رشد نکردن بخش دولتی در توانبخشی را تربیت نکردن و عدم توزیع نیروی انسانی و نظارت کافی در این بخش می‌داند و می‌گوید: در حالی که ایران تنها کشور دارای آموزش دانشگاهی در حوزه توانبخشی در منطقه است، امیدواریم بتوانیم از کشورهای منطقه دانشجوی بیشتری جذب کنیم.

اختصاص ۵درصد از ۱۵۰هزار تخت بستری بیمارستان‌های عمومی به توانبخشی ضروری است

او ایجاد تولیت واحد برای حوزه توانبخشی، ادغام خدمات توانبخشی در نظام شبکه کشور، توسعه آموزش توانبخشی، افزایش مراکز «تحت حاد»، اختصاص ۵درصد از ۱۵۰هزار تخت بستری در بیمارستان‌های عمومی کشور به خدمات توانبخشی، ایجاد بانک اطلاعات جامع برای افراد دارای معلولیت، شکل‌گیری ساختار نظارت، ارزشیابی و اعتباربخشی خدمات توانبخشی، تدوین سیاست‌های تشویقی برای متخصصان این حوزه و تولید شواهد علمی را، راهکارهای تقویت این حوزه برمی‌شمارد. وی تأکید می‌کند: «حجم زیادی از بار سلامت از بخش‌های بیرونی نظام سلامت است. گرچه ما در حوادث ترافیکی اصلا نقشی نداریم، اما سالی ۴۰هزار معلول به نظام سلامت تحمیل می‌شود و سالانه ۵۰۰هزار مراجعه به نظام سلامت در این بخش داریم. این وضعیت درباره آلودگی هوا و بیماران ناشی از آن هم صدق می‌کند.»

او اظهار امیدواری کرد با حمایت بیمه سلامت کشور از خدمات توانبخشی، پوشش بیمه‌ای به گونه‌ای پیش رود که دانشگاه‌ها رغبت بیشتری برای مداخله در حوزه توانبخشی داشته باشند.

افزایش ظرفیت درمان توانبخشی کشور با کمک هلال احمر

درست است بیمارستان رفیده تنها بیمارستان توانبخشی کشور است که سالانه به تعداد زیادی از بیماران نیازمند به دریافت خدمات توانبخشی خدمات‌رسانی می‌کند، اما در کنار این مرکز درمانی، بیمارستان نورافشار جمعیت هلال‌احمر ایران نیز که از ابتدا به‌منظور ارائه خدمات درمانی و توانبخشی به بیماران دارای معلولیت به‌خصوص کودکان دارای معلولیت احداث و راه‌اندازی شد در این بخش فعالیت می‌کند و حالا قرار است با توجه به نیازهایی که در بخش توانبخشی احساس می‌شود به بیمارستان تخصصی توانبخشی تبدیل شود. به گفته پیرحسین کولیوند، رئیس جمعیت هلال‌احمر کشور، بیمارستان نورافشار با ظرفیت ارائه خدمات درمانی و توانبخشی که دارد می‌تواند به یک قطب درمان توانبخشی در کشور و حتی در منطقه تبدیل شود.

او با اشاره به کمبود تخت‌های بیمارستانی توانبخشی در کشور و فعالیت تنها ۸۲تخت به‌جای ۸هزار تخت موردنیاز می‌گوید: باتبدیل بیمارستان نورافشار به قطب درمان توانبخشی کودکان بخش قابل توجهی از دغدغه‌های پیش‌روی خانواده‌های نیازمند بیماران را حل و فصل می‌کنیم.

در پی صدور دستور تبدیل بیمارستان نورافشار به قطب درمان توانبخشی کشور علاوه بر افزایش خدمات توانبخشی به تعداد تخت‌های بیمارستانی این بخش هم اضافه خواهد شد. نقطه‌قوت فعالیت‌های توانبخشی این بیمارستان ارائه خدمات رایگان توانبخشی به بیماران نیازمند است. بنا بر اعلام رئیس بیمارستان نورافشار طی یک سال گذشته ۱۳هزار و ۲۸۹ خدمت رایگان توانبخشی به کودکان دارای معلولیت ذهنی و حرکتی در بیمارستان نورافشار ارائه شده است که در طرح توسعه بیمارستان قطعا به این خدمات افزوده می‌شود.

برنامه ملی توانبخشی

مکث

در کنار افزایش ظرفیت بیمارستان نورافشار به ظرفیت توانبخشی کشور در آینده‌ای نزدیک، فعالان اجتماعی و درمانی حالا امیدوارند برنامه کشوری توانبخشی هم اجرایی شود تا دغدغه بیماران و خانواده‌های آنها کمتر شود. این برنامه در راستای تحقق سند چشم‌انداز ۲۰ساله و سیاست‌های کلی سلامت در جمهوری اسلامی ایران و به‌منظور توسعه حضور برابر افراد دارای ناتوانی و کم توانی در جامعه خدمات توانبخشی از طریق ارتقای دانش و نگرش جامعه، پیشگیری از ناتوانی، تسهیل دسترسی به خدمات توانبخشی و گسترش خدمات توانبخشی پزشکی، اجتماعی و حرفه‌ای رضایت ارائه‌دهندگان و دریافت‌کنندگان خدمات را ارتقا می‌دهد. این برنامه همچنین ایران را در میان کشورهای منطقه به‌عنوان الگوی علمی مرجع و قطب پزشکی در زمینه خدمات توانبخشی معرفی می‌کند. هدف از اجرای این برنامه هم گسترش خدمات توانبخشی پزشکی با رویکرد ادغام و یکپارچه‌سازی در سطوح مختلف نظام سلامت، توسعه تحقیقات، نظام‌های ثبت، وسایل کمکی و فناوری‌های نوین، با توجه به نیاز روز افراد دارای ناتوانی و توسعه منابع انسانی و ارتقای دانش و مهارت توانبخشی است.

ایران به‌دنبال رتبه ۳۵ فناوری سلامت در جهان

رتبه فناورانه ایران در جهان طی ۳سال اخیر از ۶۸ به ۵۳ رسیده و حالا معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت به‌دنبال ارتقای آن است

سلامت

ایران در سال ۹۹ (۲۰۲۰ میلادی) در جایگاه ۶۸ فناوری جهان قرار داشت و این رتبه سال گذشته به ۶۰ و امسال هم به ۵۳ رسیده است. البته هدف گذاری معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت، دستیابی به رتبه ۳۵ فناوری جهان است که یکی از روش‌های میانبر برای رسیدن به آن، استفاده از فناوری‌های نوین از ژن درمانی، سلول‌درمان، کارتی‌سل، مهندسی بافت و... است. این نکته را یونس پناهی، معاون تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت در نشست خبری هفتمین فن بازار ملی سلامت اعلام کرد و گفت: «علاوه بر استفاده فناوری‌های نوین، اگر بخواهیم در عرضه فناوری رشد قابل توجهی داشته باشیم، باید در کنترل و تشخیص بیماری‌های مهم از جمله MS، SMA، تالاسمی، هموفیلی، تومورهای سرطانی و روش‌های درمانی واقعی پیشرو باشیم که در حوزه فن بازارها محقق می‌شود.»

پناهی در پاسخ به سؤال همشهری درباره نقش فناوری‌های نوین و فن‌بازارهای سلامت در پیشگیری از بیماری‌ها به جای هزینه کردهای درمانی می‌گوید: «سیاست وزارت بهداشت در دولت سیزدهم پیشگیری و استفاده از ظرفیت‌های بهداشتی برای تحقق این امر است. نماد آن هم واکسیناسیون کرونا بود که با شروع به‌کار دولت سیزدهم به‌عنوان اولویت اصلی در نظر گرفته شد. برای مدیریت کووید-۱۹ به‌عنوان یک بیماری ویروسی، قطعا فاکتورهای اصلی استفاده از ماسک، رعایت فاصله فیزیکی و پروتکل‌های بهداشتی و همچنین واکسن‌هاست. این رویکرد باعث شده که میزان مرگ‌ومیر در کشور نسبت به سایر کشورها، آمار کمتری داشته باشد.» او درباره اینکه با استفاده از این فناوری‌ها چطور می‌توان در کنترل بیماری‌هایی از جمله SMA یا MS اقدامات پیشگیرانه داشت، بیان می‌کند: «این بیماری‌ها ژنتیکی است و بهترین راه برای پیشگیری از آن این است که پیش از ازدواج، اقدامات لازم انجام شود. اما از آموزش و دانش پزشکی می‌توان برای کاهش و کنترل عوامل محیطی که به بدتر شدن بیماری و نشانه‌ها کمک می‌کند، بهره برد. در بخش فن‌بازارها هم باید به این سمت حرکت کنیم که دستگاه‌ها و تجهیزاتی را در اختیار داشته باشیم که تشخیص اولیه را با سرعت بیشتری انجام دهند، شناسایی زود هنگام بیماری‌هایی از جمله سرطان، می‌تواند منجر به درمان به موقع هم بشود. کیت‌های تشخیصی هم در این حوزه قرار دارند که در غربالگری‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرند.» به گفته این مسئول، فن‌بازارها ملی و مشمول همه دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور است: «از زاهدان و زابل تا اهواز، اردبیل، ساری، مشهد و... همه در این حوزه فعال هستند، به گونه‌ای که امسال در برگزاری هفتمین فن بازار ملی سلامت با کمبود غرفه مواجه بودیم.» این مسئول همچنین درباره بودجه‌های تحقیقاتی امور فناورانه می‌گوید: «در این‌باره بخشی از بودجه را به‌صورت مستقیم و براساس مصوبه مجلس از سازمان برنامه و بودجه دریافت کرده و به دانشگاه‌ها و معاونت‌ها اختصاص می‌دهد. بخشی از بودجه هم از تولید ناخالص ملی است که در دنیا حدود ۵درصد در این حوزه در نظر گرفته می‌شود اما در کشور ما این عدد براساس قانون حدود ۲درصد است که تنها ۰٫۴درصد آن محقق شده است.» هفتمین فن بازار ملی سلامت ۱۱ و ۱۲ دی ماه با شعار تحقق شعار سال (تولید؛ دانش بنیان، اشتغال آفرین) در دانشگاه علوم پزشکی ایران با مشارکت دانشگاه‌های علوم پزشکی، شرکت‌های دانش بنیان، مراکز رشد و پارک‌های علم و فناوری برگزار می‌شود.

نقل قول

بودجه تعرفه‌گذاری خدمات پرستاری

محمد میرزابیگی، رئیس سازمان نظام پرستاری از گنجاندن اعتبار تعرفه‌گذاری خدمات پرستاری در سرانه سلامت کشور خبر داد. به گفته میرزابیگی، بعد از تلاش‌های فراوان سازمان برنامه و بودجه رسماً پیشنهاد قطعی خود، مبنی بر قرار گرفتن منبع تامین هزینه اجرای قانون تعرفه‌گذاری خدمات پرستاری در سرانه را کتباً به دولت اعلام کرد تا برای تصویب در بودجه سال آینده و همینطور در برنامه هفتم قرار گیرد.

تبادل اطلاعات ۱.۴میلیاردی پلیس با ۳۶سازمان

حسین اشتری، فرمانده کل انتظامی کشور از رشد اقدامات هوشمندسازی برای تسهیل و تسریع در خدمات‌رسانی به مردم خبر داد و گفت: «در این راستا سامانه موبایلی «پلیس من» راه‌اندازی شد و ۳۰خدمت از جمله استعلام تخلفات رانندگی، استعلام آخرین وضعیت گواهینامه، استعلام نمره منفی گواهینامه، استعلام صدور کارت خودرو، ثبت سرقت موتورسیکلت و... انجام می‌شود. امسال همچنین حدود یک میلیارد و ۴۰۰میلیون تبادل اطلاعات برخط با ۳۶دستگاه و سازمان دولتی صورت گرفته است.»

تمدید اعتبار کارت‌های ملی تا ۱۴۰۵

محمدباقر عباسی، معاون امور اسناد هویتی ثبت احوال کشور از تحویل ۲میلیون کارت ملی هوشمند معوق تا پایان سال خبر داد و گفت: «از مجموع ۶۱میلیون نفر جمعیت بالای ۱۵سال که برای دریافت کارت هوشمند ملی ثبت نام کرده بودند، تاکنون کارت هوشمند ملی برای ۵۸میلیون و ۳۰۰هزار نفر صادر شده است. همچنین اعتبار کارت‌های هوشمند ملی که تاریخ اعتبار آنها تا پایان سال ۱۴۰۳ و قبل از آن بوده تا پایان سال ۱۴۰۵ تمدید می‌شود.»

سزارین در ایران ۳ برابر استاندارد جهانی!

صابر جباری، رئیس اداره جوانی وزارت بهداشت با بیان اینکه نرخ سزارین در ایران ۳برابر استاندارد جهانی است، گفت: «نرخ ایده‌آل جهانی سزارین ۱۵درصد و نهایتاً ۲۵درصد است، اما نرخ سزارین در ایران به ۵۵درصد می‌رسد. آمار سزارین اول (شکم اول) در ایران بسیار بالاست و همین موضوع، دستاویزی برای انجام سزارین‌های بعدی شده است. بر این اساس مجلس در قانون «جوانی جمعیت»، وزارت بهداشت را مکلف کرده که میزان سزارین را سالانه ۵درصد کاهش و زایمان طبیعی را افزایش دهد تا جایی که به استاندارد جهانی برسد.»

میز خبر

ورود پلیس فتا به تقلب در امتحانات نهایی

امسال برای نخستین بار و با مصوبه کنکوری شورای‌عالی انقلاب فرهنگی، نمرات امتحانات نهایی دوره دبیرستان در پذیرش دانشگاه‌ها تأثیرگذاری قطعی دارد. در نخستین فاز برای کنکور ۱۴۰۲ سهم نمرات امتحانات نهایی پایه دوازدهم، ۴۰درصد است. به همین دلیل طی روزهای اخیر که برخی دروس امتحانات نهایی و ترمیم معدل برگزار شد، اخباری از لو رفتن سؤالات و پاسخ‌های آنها تنها در مدت کوتاهی از شروع آزمون منتشر شد.

اخباری که البته محسن زارعی؛ رئیس مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش هم آن را تأیید می‌کند، اما آن را لو رفتن سؤالات نمی‌داند: «انتشار این سؤالات هنگام برگزاری امتحانات بوده و به‌معنای لو رفتن سؤالات نیست چرا که لو رفتن سؤالات مربوط به قبل از برگزاری آزمون است.» با این حال این ابهامات مطرح است که امنیت حوزه‌های امتحانی چگونه تأمین می‌شود و اگر داوطلبی حین برگزاری آزمون، موفق به بردن موبایل به داخل حوزه و دریافت پاسخ‌ها شود، چگونه می‌توان به سهم قطعی و ۴۰درصدی سوابق تحصیلی اطمینان داشت؟

زارعی در این‌باره توضیحاتی به تسنیم داده و گفته: «برای قطع اینترنت حوزه‌های امتحان، مکاتباتی انجام شده اما هنوز مصوبه‌ای برای محدود کردن اینترنت نداریم. برای جلوگیری از ورود موبایل و ابزارهای الکترونیک، توصیه‌های لازم به داوطلبان ارائه شده، همچنین در مبادی ورودی حوزه‌های اجرا کنترل‌های لازم انجام می‌شود.» این مسئول درباره اینکه در نخستین روز امتحانات نهایی، یک داوطلب موفق به آوردن موبایل به جلسه امتحان شده و چطور در حوزه امتحان متوجه این موضوع نشدند؟ بیان می‌کند: «برخی افراد سودجو در فضای مجازی، کانال‌هایی را ایجاد کرده و دانش‌آموزان را اغفال می‌کنند که با این ترفندها می‌توانید موبایل یا ابزار جاسوسی را مخفی و در زمان امتحان پاسخ‌ها را دریافت کنید. افرادی که تصویر سؤالات نخستین امتحان نهایی را در فضای مجازی منتشر کردند، شناسایی شدند و تمام دروس صفر لحاظ می‌شود.»

زارعی درباره اینکه آیا برای شناسایی موبایل و ابزارهای جاسوسی به تجهیزات خاصی نیاز دارید؟ عنوان می‌کند: «بخشی از این تجهیزات که دستگاه‌های سیگنال‌یاب است در برگزاری کنکور توسط سازمان سنجش استفاده می‌شود البته تعداد این دستگاه‌ها محدود است. همچنین حفاظت آزمون باید مرتب در حوزه امتحانی تردد داشته باشد تا متوجه مبادله سیگنال شود. راهکار اصلی این است که تمام عوامل حوزه‌های امتحانی توجیه باشند، از سوی دیگر با شبکه‌های سودجو که این اقدامات را در فضای مجازی تبلیغ می‌کنند برخورد جدی شود. در این‌باره درخواست خود را به پلیس فتا ارائه دادیم و در حوزه‌های امتحانات نهایی هم از راکت‌های فلزیاب برای بازرسی بدنی استفاده می‌شود».

ورود مواد اولیه تولید فیلتر تصفیه خون به کشور

«مواد اولیه با کیفیت برای تولید فیلتر تصفیه خون که مورد استفاده بیماران تالاسمی است، وارد کشور شد.» علیرضا عسکری، مدیرعامل سازمان تدارکات پزشکی با اعلام این خبر گفت: «فیلترهای لوکوسیت در سال ۹۷ تحریم شد و استفاده از مواد اولیه دیگر شرکت‌ها نیز مشکلاتی را به‌وجود آورده بود که با ورود مواد اولیه با کیفیت این مشکل برطرف می‌شود.» عسکری با بیان اینکه مواد اولیه تولید ۱۰۰هزار فیلتر برای تولید یک‌ساله کشور کافی است، تأکید کرد: «درصورت نیاز، محموله جدیدی هم بعد از درخواست وزارت بهداشت وارد کشور می‌شود.»

آیا سویه جدید کرونا واکسن گریز است؟

«هم‌اکنون کرونا در شرق و غرب دنیا تاخت و تاز می‌کند اما در ایران و کشورهای همسایه شرایط مطلوب است. البته تضمینی وجود ندارد که موج جدید در کشور آغاز نشود و به همین دلیل باید دستورالعمل‌ها و پروتکل‌ها به خوبی رعایت شوند.» سعید کریمی، معاون درمان وزارت بهداشت با بیان این مطلب از خطر سهل انگاری نسبت به استفاده از ماسک انتقاد کرد و گفت: «مردم باید با استفاده از ماسک رعایت پروتکل‌های بهداشتی را جدی بگیرند و افرادی که بیش از ۶ ماه از تزریق دوز یادآور آنها گذشته نسبت به تزریق آن اقدام کنند.» کریمی با بیان اینکه واکسن سازها در حال تولید واکسن بر پایه سویه‌های جدید هستند، ادامه داد: «همه باید آماده مقابله با ورود موج احتمالی کرونا به کشور باشیم البته به‌دنبال ایجاد نگرانی در جامعه و اختلال در کسب‌وکارها نیستیم اما از سویی نباید سهل‌انگاری و ساده‌انگاری داشته باشیم زیرا در جهانی که با ارتباطات و رفت‌وآمدها مواجه هستیم احتمال ورود ویروس به کشور وجود دارد.» این مسئول همچنین درباره اخباری مبنی بر واکسن گریز بودن سویه جدید کرونا گفت: «این موضوع مورد تأیید نیست اما نمی‌توان آن را به‌طور کلی انکار کرد. امیدواریم با رعایت دستورالعمل‌ها، تزریق واکسن و استفاده از ماسک با مشکل اساسی مواجه نشویم.»